

masse er baandlagt under offentlig Kontrol til hel og udelt Rentenydelse for en enkelt blandt en vis Række Personer i en ved Fundatsen eller Erektionsbrevet nærmere bestemt Rækkefølge. Hvilke juridiske Betegnelser man vil anvende om henholdsvis Fideikommissbesidderen og de til Successionen i Fideikommisset berettigede, er af underordnet Betydning, da der om Retsforholdets reelle Beskaffenhed ikke kan herske nogen som helst Tvivl. I de juridiske Systemværker betegnes Besidderen sædvanligvis som Ejer, om end stærkt begrænset Ejer, af Fideikommisset, medens Successionsretten betegnes som en eventuel Ejendomsret, der for den nærmeste successionsberettigede forvandles til en aktuel Ejendomsret ved Besidderens Død. Hvis man imidlertid vil foretrække at betegne Fideikommisset som en selvejende Institution i Lighed med offentlige Stiftelser og Besidderens og de successionsberettigedes Rettigheder som en henholdsvis aktuel og eventuel Brugsret, skal jeg for mit Vedkommende ikke indvende noget herimod, da denne Forskel i Terminologien ikke kan faa nogen reel Betydning for Afgørelsen af det Spørgsmaal, der her behandles. Hvad enten Besidderen kaldes (aktuel) Ejer eller Bruger og de successionsberettigede eventuelle Ejere eller Brugere, maa nemlig deres Rettigheder til Forskel fra den almindelige Arveret karakteriseres som Formuerettigheder, og de maa derfor i Ekspropriationstilfælde have Krav paa fuldstændig Erstatning efter Grundlovens § 80. Jeg minder i denne Forbindelse om, at det er almindelig anerkendt, at Ordet »Ejendomsret« i Grundlovens § 80 ikke alene omfatter den egentlige Ejendomsret i streng juridisk Betydning, men alle Formuerettigheder overhovedet, altsaa ogsaa begrænsede tinglige Rettigheder saasom Brugsrettigheder, og Paragraffens Regel om fuldstændig Erstatning i Tilfælde af Ekspropriation maa derfor lige saavel komme de til Successionsretten berettigede Personer som selve Fideikommissbesidderen til gode.

Naar Flertallet endvidere vil hævde, at Bestemmelsen i § 91 i Grundloven af 1915, hvorefter det ved Lov skal bestemmes, hvorledes de nu bestaaende Len, Stamhuse og Fideikommissgodser kan overgaa til fri Ejendom, giver Lovgivningsmagten Ret til at træffe Bestemmelser om Ophævelsen af det fideikommissariske Baand paa Jordegods selv med Tilsidesættelse af Reglen i Grundlovens § 80, maa jeg bemærke, at en saadan Opfattelse i al Fald kun kunde være rigtig, hvis det overhovedet var umuligt at ophæve det fideikommissariske Baand paa Jordegods uden at krænke de successionsberettigedes Rettigheder. Men dette er som bekendt ikke Tilfældet, thi Grundlovens § 91 forbyder ikke Oprettelsen af Pengefideikommisser og giver derved indirekte Anvisning paa den Udvej til Løsning af det fideikommissariske Baand paa Jordegods, der maa anses for den naturligste, nemlig Godsets Overdragelse til Besidderen som fri Ejendom mod Substitution af en Fideikommisskapital. At Grundlovsgiverne har anset det for samfundsgavnligt, at det fideikommissariske Baand paa Jordegods ophæves, berettiger derfor ikke til den Slutning, at man, naar det gælder Fideikommissbaandets Ophævelse, ikke behøver at tage det saa nøje med Overholdelsen af Grundlovens § 80.